

Titel: XXVIII.

Citation: "XXVIII.", i *1915/1916: Betænkning (Folketinget)*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r28-shoot-chptrd1e51/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: 1915/1916: Betænkning (Folketinget)

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

XXVIII.

Betænkning

over

- A. Nr. 23. Forslag til Lov om Rettens Pleje.
 B. Nr. 24. Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.
 C. Nr. 25. Forslag til midlertidig Lov om offentlige Auktioner, der ikke er Tvangsauktioner.
 D. Nr. 26. Forslag til Lov om Retsafgifter i Domssager m. m.
 E. Nr. 27. Forslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen.
 F. Nr. 28. Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Lokaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m.
 G. Nr. 29. Forslag til Lov om Indbetaling i Statskassen af en Del af Politikassernes Midler.

(Afgiven af Folketingets Udvalg den 17. Februar 1916).

Fra alle Sider i Udvalget er der arbejdet med det Maal for Øje at føre Forhandlingerne om en ny og bedre Retspleje til en endelig Afslutning om muligt i denne Rigsdagssamling.

I Aarene 1901--06 optoges en væsentlig Del af Rigsdagens Arbejdstid af Forsøg paa at føre en Retsreform af omtrentlig samme Indhold som den foreliggende igennem i Rigsdagens to Ting. Efter at et Forslag til Lov om Rettens Pleje den 15. November 1905 og den 17. November 1905 ved eneste Behandling henholdsvis i Landstinget og i Folketinget var vedtaget i meget afvigende Skikkelser, blev

der nedsat et Fællesudvalg, hvilket dog ikke naede til Enighed om Sagens Gennemførelse. Forhandlingerne i Fællesudvalget endte med, at der den 5. April 1906 blev afgivet en Beretning, i hvilken det udtaltes, at „det vilde være uden Udsigt til Resultat at forhandle videre“.

I den paafølgende Rigsdagssamling fremsatte den daværende Justitsminister den 14. December 1906 i Landstinget et Forslag om samme Emne, hvorefter der gjordes Forsøg paa at opfylde Grundlovens § 74, som byder, at „Offentlighed og Mundtlighed skal saa snart og saa vidt som muligt gennemføres ved hele Retsplejen. 1

Misgerningssager og i Sager, der rejser sig af politiske Lovovertrædelser, skal Nævninger indføres". Derimod lod man i sidstnævnte Forslag Grundlovens § 71, hvori det hedder, at „Retsplejen bliver at adskille fra Forvaltningen efter de Regler, der fastsættes ved Lov“, henstaa uløst indtil videre.

Paa det ved fornævnte Lovforslag givne Grundlag forhandlede der paa Rigsdagen i de nærmest følgende Aar. Resultatet af Forhandlingerne blev „Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909“, hvis § 498 bestemmer, at Retsplejeloven ikke kan træde i Kraft, før 3 nærmere betegnede Love, nemlig Lov om et Statspoliti, Lønningslov for Dommere m. m. samt Lov om Retsafgifter, er vedtagne.

Adskillige Forhold gjorde, at der henik 3 Rigsdagssamlinger, inden der for Rigsdagen blev fremsat Lovforslag om at sætte Retsplejeloven i Kraft. Først i Rigsdagssamlingen 1912—13 blev der i Folketinget fremsat en Række Lovforslag med dette Formaal for Øje. Disse Lovforslag var: 1) Forslag til Lov om Genneførelse af Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909, 2) Forslag til Lov om Retsafgifter i Domssager m. m., 3) Forslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen, 4) Forslag til Lov om Dommerlønninger m. m., 5) Forslag til Lov om offentlige Auktioner, der ikke er Tvangsauktioner, og 6) Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Lokaler for Østre Landsret og Københavns Byret.

Da der allerede den Gang var oprettet et Statspoliti i Henhold til Lov af 13. Maj 1911, foresloges det at forøge Statspolitiets Personel fra 36 til 48 Betjente. I øvrigt mente den daværende Justitsminister at kunne udsætte en yderligere Forøgelse af Statspolitiet i nogen Tid, da Anklageprincippet ikke var gennemført efter Retsplejeloven af 1909. Rigsdagen vedtog Lovforslaget om Forøgelse af Statspolitiet; men intet af de øvrige Lovforslag, der tog Sigte paa at gennemføre Retsplejeloven af 1909, kom til 2den Behandling i Folketinget. Den 24. April 1913 afgav

det Folketingsudvalg, til hvilket samtlige Forslag var henviste, Betænkning, og faa Dage efter sluttede Rigsdagssamlingen.

Da den nuværende Justitsminister i Rigsdagssamlingen 1913—14, den 26. Januar i Folketinget forelagde Forslag til Lov om Rettens Pleje m. m., gik disse Lovforslag ikke ud paa at sætte Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 i Kraft.

Hovedforslaget tog derimod Sigte paa at supplere og ændre Retsplejeloven paa 3 Hovedpunkter vedrørende Strafferetsplejen, idet det foresloges at gennemføre *Retsplejens Adskillelse fra Forvaltningen, Anklageprincippet i Strafferetsplejen*, og at *Nævninger skulde udtages af de kommunale Raad*, men der blev i øvrigt ikke foreslaaet flere Ændringer i Retsplejeloven af 1909 end nødvendigt for Genneførelsen af disse 3 Hovedprincipper. Retsplejelovens Bestemmelser om den borgerlige Retspleje var i det væsentlige og næsten Ord til andet overført i det af Justitsministeren den 26. Januar 1914 i Folketinget fremsatte Forslag.

Af det Udvalg, som Folketinget nedsatte til Behandling af nævnte Lovforslag med tilhørende Supplementslove, accepterede et Flertal og tiltraadte et Mindretal subsidiært det af Justitsministeren fremsatte Forslag som Forhandlingsgrundlag.

Saa vel Hovedforslaget som Supplementslovene fik en forholdsvis hurtig Behandling i Folketinget. Forslagene blev noget ændrede ved 2den Behandling. Den vigtigste og mest gennemgribende Ændring var den, at man af Hensyn til, at Udsigten til Reformens hurtige Gennemførelse formentlig derved forøgedes, opgav de saakaldte folkevalgte Nævninger og optog de i Retsplejeloven af 1909 indeholdte Regler for Nævnings Udtagelse til Grundlisten.

Den 6. April 1914 vedtoges Hovedforslaget i Folketinget med 48 Stemmer, medens 29 hverken stemte for eller imod.

I Landstinget fik Lovforslagene en velvillig 1ste Behandling og henvistes til et Udvalg. Den 29. Maj afgav Udvalget en af et Mindretal underskrevet Betænkning, hvorefter forskellige Ændringer brag-

tes i Forslag. De vigtigste af disse angik Retskredsens og Politikredsens Antal. Justitsministeren havde foreslaaet at dele Landet udenfor København i 70 Retskredse og ligeledes i 70 med Retskredsene sammenfaldende Politikredse. Folketinget vedtog at ændre dette til 83 Retskredse og 55 Politikredse. I Landstingsudvalgets Betænkning foresloges 88 Retskredse og 65 Politikredse.

Nærværende Forslag til Lov om Rettens Pleje er forelagt i den Skikkelse, hvori det vedtoges i Folketinget ved 3die Behandling i Rigsdagssamlingen 1913—14, dog under megen Hensyntagen til de Ændringer, som blev foreslaaet i Landstingsudvalgets Betænkning af 29. Maj 1914.

Kun paa et Hovedpunkt afviger Forslaget fra det, der vedtoges i Folketinget 1914, idet Bestemmelserne om folkevalgte Nævninger er genoptagne i Lovforslaget, hvilket er i nøje Overensstemmelse saavel med Proceskommissionens Betænkning af 1898 som med Folketingets Stilling til dette Spørgsmaal, navnlig i Aarene 1901—06.

Udvalget er enigt om at søge Sagen fremmet paa det nu foreliggende Grundlag, idet dog, som det nærmere er præciseret af nogle Medlemmer af Udvalget i nærværende Betænkning, disse forbeholder sig eventuelt at søge en Reform af Retsplejen gennemført paa Grundlag af den i 1909 vedtagne Lov om Rettens Pleje, hvis det heller ikke lykkes at tilendebringe Forhandlingerne om denne vigtige Sag paa det nu foreliggende Grundlag.

Hver Gang Retsplejelovforslag har været behandlet paa Rigsdagen, har Hensynet til Bekostningen været draget ind under Overvejelserne med mere eller mindre Styrke. Skønt det ogsaa nu staar Udvalget klart, at Retsreformens Gennemførelse vil medføre betydelige Udgifter baade aarlig og en Gang for alle, finder man dog, at dette ikke bør være nogen afgørende Hindring for denne Sags videre Fremme. Nærværende Reform koster, som andre organisatoriske Love, Penge. Men vil man have en Reform af Retsplejen,

der opfylder Grundlovens Løfteparagraffer paa dette Punkt, kan denne neppe formes saaledes, at den vil koste mindre, end der vil medgaa til den foreliggende Reformens Gennemførelse.

Vil man i det hele opnaa de Fremskridt i Retning af en bedre og tidsvarende Retspleje, som denne Reform formentlig byder Befolkningen derved:

at Domsmagten adskilles fra Forvaltningen,

at Offentlighed og Mundtlighed gennemføres i hele Retsplejen,

at Nævninger skal medvirke ved Paakendelsen af Misgerningssager og i Sager, der rejser sig af politiske Lovovertrædelser,

at Anklageprincippet afløser Inkquisitionen, at der skabes større Betyggelse mod Vilkaarlighed og uretfærdig Behandling af en mistænkt eller anklaget uden at Retssikkerheden svækkes,

at det bliver sjældnere, at uskyldige fængsles, og

at Retsafgørelser bringes hurtigere til Afslutning end efter det nuværende Retsplejesystem,

saa maa man ogsaa paatage sig de af Reformen nødvendiggjorte Udgifter.

Ligesom Reformen vil medføre Udgifter saavel for Statskassen som for Amts- og Bykommunerne og private, kan det ikke undgaa — hvis man ikke vil forsøge Embedsmændenes Antal mere end nødvendigt —, at der i nogle Tilfælde voldes Dele af Befolkningen nogen Ulempe og Ulejlighed derved, at der bliver baade færre Retskredse og ligeledes færre Politikredse efter den foreslaaede end efter den bestaaende Ordning. Herpaa er der dog søgt at bøde det mest mulige ved de Bestemmelser i Lovforslaget, jfr. §§ 19 og 109, som fastslaar, at alle de nuværende Tingsteder skal bevares enten som Hoved- eller Bitingsted, og at der skal oprettes Afdelinger af Politikontorer paa de Steder, hvor saadanne nu er, men som ikke fremtidig bliver Sæde for et selvstændigt Politikontor.

Lovforslaget beholder i Overensstemmelse med Rigsdagens tidligere Vedtagelse

Bestemmelser om, at der oprettes 2 Landsretter, den ene for Øerne med Sæde i København, den anden for Jylland med Sæde i Viborg. Men Landsretterne organiseres saaledes, at disse bliver en Slags rejsende Domstole, idet Domsforhandling saavel i Sager, i hvilke Nævninger skal medvirke som i borgerlige Sager, hvor umiddelbar Bevisførelse skal finde Sted, jfr. § 11, foregaar dels paa det Sted, hvor Landsretten har sit Sæde, dels paa andre ved kgl. Anordning dertil bestemte Steder i Landsretskredsen. Herved opnaas, at de, der skal møde for Retten som Nævninger. Vidner o. s. v., faar kortere Vej til Mødestedet, end hvis Landsretterne kun holdt Ting paa de Steder, hvor Landsretterne har deres Sæde. At en saadan Organisation, der allerede bestemtes i Retsplejeloven af 1909, vil spare Rejsseudgifter, Ulejlighed og Tidsspilde, er uomtvisteligt.

Hvad angaar Bekostningen ved Retsplejelovens Gennemførelse, er Udvalget, saavel hvad de aarlige Merudgifter for Statskassen angaar, som hvad angaar Udgifterne en Gang for alle, henvist til at bygge paa de af Justitsministeriet udarbejdede Overslag.

Efter Justitsministeriets Opgivelse vil Udgiften — naar den nuværende Rigsdagsbygning regnes til en Værdi af 1 Mill. Kr. — en Gang for alle andrage 2,781,430 Kr. Dette Beløb fremkommer saaledes:

Afregning af Københavns Kommunes Andel i Domhusbygningen og Ejendommen Hestemøllestræde Nr. 4	471,430 Kr.
Forandringer ved Domhusbygningen	180,000 —
Forandringer af Ejendommen Hestemøllestræde Nr. 4	20,000 —
Forandringer ved Rigsdagsbygningen	35,000 —
Statens Tilskud til en ny Politibygnings Opførelse	525,000 —
I alt efter Overslaget af 1914.	1,231,430 Kr.
At overføre	1,231,430 Kr.

Overført	1,231,430 Kr.
Posterne b., c. og d. forhøjes paa Grund af Materialprisernes Stigning med	50,000 —
Hertil maa lægges:	
Værdien af den nuværende Rigsdagsbygning	1,000,000 —
Byggeudgifter i Viborg samt Montering af Retslokaler	500,000 —
Tilsammen	2,781,430 Kr.

Den aarlige Merudgift for Statskassen blev — naar den beregnede aarlige Indtægtsforøgelse gennem Retsafgifterne paa 170,000 Kr. kom til Fradrag — i 1914 af Justitsministeriet anslaaet til 1,033,200 Kr. Efter de i Folketinget vedtagne og af Landstingsudvalget i 1914 foreslaaede Ændringer beregnes den aarlige Merudgift til 1,134,800 Kr.

Som Følge af de til nærværende Lovforslag stillede Ændringsforslag vil Lønningerne til Dommere og Politimestre forøges med 9,650 Kr. Men denne aarlige Merudgift for Statskassen mere end opvejes ved det af Udvalget stillede Ændringsforslag til Forslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen, § 3, hvorefter Statskassen faar Halvdelen af de Udgifter, som medgaar til Lønning af de i § 108, 2det Stykke, nævnte Fuldmægtige, refunderet af Københavns Kommune.

Da Udvalget mener, at den aarlige Kontorholdsgodtgørelse bør anslaaes til ca. 5,400 Kr. i Gennemsnit pr. Embede og ikke, som af Landstingsudvalget i 1914 antaget, til 5,200 Kr., har man regnet hermed. Den aarlige Merudgift for Statskassen til Kontorhold menes derfor at ville blive ca. 40,000 Kr. mere end af Landstingsudvalget beregnet, hvorefter den aarlige Merudgift for Statskassen vil belebe sig til 1,170,950 Kr. Hvorledes Merudgiften fremkommer, vil ses af følgende:

Oversigt

over

den aarlige Udgiftsforøgelse ved Procesreformen efter Regeringsforslaget af 1914, Landstingsudvalgets Ændringsforslag og efter Folketingsudvalgets Ændringsforslag.

	Regerings- forslaget.	Landstings- udvalgets Ændrings- forslag.	Folketings- udvalgets Ændrings- forslag.	Anmærkning.
	Kr.	Kr.	Kr.	
1. Lønninger og Kontorudgifter til de kollegiale Retter	208,500	209,500	209,500	
2. Retsbetjente med fast Lønning og Politimestre (Lønning og Kontorhold).....	278,000	351,600	401,250	Efter Landstingsudvalgets Betænkning af 1914 og det sidst forelagte Regeringsforslag vilde der blive 98 Dommere og 65 Politimestre. Folketingsudvalget foreslår Dommerenes Antal forøget med 1. Efter Folketingsudvalgets Forslag forøges Udgifterne i Sammenligning med Landstingsudvalgets Forslag med 49,650 Kr., hvoraf 9,650 Kr. medgaaer til forøgede Lønninger og 40,000 Kr. til Kontorhold, idet Folketingsudvalget beregner 5,400 Kr. i Kontorholdsgodtgørelse i Gennemsnit til hvert Embede, medens Landstingsudvalget beregnede 5,200 Kr. i Kontorholdsgodtgørelse pr. Embede. Den af Folketingsudvalget ansaaede Merudgift til Kontorhold er i Sammenligning med tidligere Forslag ganske nominal.
3. Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel	10,000	10,000	10,000	I Henhold til Ændringsforslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen § 5 skal Københavns Kommune godtgøre Statskassen Halvdelen af Lønningerne til de Fuldmægtige, som
4. Kontorhold til Forligskommissionen i København ...	4,000	4,000	4,000	
5. Offentlige Anklagere.....	105,000	105,000	105,000	
6. Offentlige Forsvarere	75,000	75,000	75,000	
At overføre...	680,500	755,100	804,750	

	Regerings- forslaget.	Landstings- udvalgets Ændrings- forslag.	Folketings- udvalgets Ændrings- forslag.	Anmærkning.
	Kr.	Kr.	Kr.	
Overført ...	680,500	755,100	804,750	
7. Konsultation til ubemidlede (Lovforslagets § 135)	10,000	10,000	10,000	i Henhold til Lovfor- slagets § 108, 2det Stykke, skal ansættes som Medhjælpere for Politidirektøren ved Paa- tale af Straffesager i København.
8. Leje af Retslokaler (jfr. Lovforslagets § 11)	35,000	35,000	35,000	
9. Nævningedgifter	130,000	130,000	130,000	
10. Vidnegodtgørelser	50,000	50,000	50,000	
11. Udgifter til Politivæsenet (Statspoliti)	297,700	297,700	297,700	
	1,203,200	1,277,800	1,327,450	
Hertil kommer som Følge af Folketingets Vedtagelse om Ansættelse af 9 Politifuld- mægtige i København (jfr. Lovforslagets § 108)	27,000	27,000	13,500	
	1,230,200	1,304,800	1,340,950	
Herfra gaar Stigning af Rets- afgifter	+ 170,000	+ 170,000	+ 170,000	
	1,060,200	1,134,800	1,170,950	

Det er selvfølgelig umuligt at opgive Udgifterne ved Retsplejelovens Gennemførelse aldeles nøjagtigt. Men selv om enkelte Udgiftsposter maatte overskride det kalkulerede Overslag noget, tør man dog regne med, at Gennemførelsen af den nu foreliggende Retsreform ikke vil koste over 2 Mill. Kr. en Gang for alle — heri ikke medregnet Værdien af den nuværende Rigsdagsbygning —, og at den aarlige Merudgift for Statskassen ikke vil overstige 1/4 Mill. Kr.

I denne Sammenhæng er det værd at erindre sig, at Statens Indtægter ved Retsportler, hvis naturlige Anvendelse er at dække Udgifterne ved Retsplejen, for Tiden efter Justitsministerens Opgørelse er ca. 4,450,000 Kr., medens Statens Udgifter til Justits- og Politivæsen kun er ca. 2,740,000 Kr.

Udvalget stiller kun faa Ændringsforslag. Med Hensyn til disse bemærkes følgende:

I Overensstemmelse med Landstings-

udvalgets Betænkning af 29. Maj 1914 er der i Lovforslaget optaget en Bestemmelse om, at det ved kgl. Anordning kan bestemmes, at en Retskreds, som har naaet 40,000 Indbyggere, og hvor der derfor skal ansættes 2 Dommere, i Stedet for kan deles i 2 Retskredse, hver med 1 Dommere, hvorimod Sammenlægning af paa denne Maade adskilte Retskredse kun kan ske ved Lov. Da Udvalget foretrækker den Ordning, at saavel eventuel Deling som Sammenlægning af Retskredse kun kan ske ved Lov, stiller Udvalget Ændringsforslag Nr. 1 til § 17.

Ændringsforslagene Nr. 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12 og 13 til §§ 72, 73, 74, 75, 76, 77, 79 og 80 angaar alle Reglerne for Udtagelse af Nævninger til Grundlisten. Det vigtigste af disse Ændringsforslag er Nr. 3 til § 73. Vedtages dette Ændringsforslag, er de øvrige fornævnte Ændringsforslag til dette Afsnit dermed nødvendiggjorte. Saavel nærværende Forslag til Lov om Rettens Pleje som det i 1914 frem-

satte har Bestemmelser om, at Nævninger til Grundlisten skal udtages af de kommunale Raad. I Overensstemmelse med Folketingets Udvalgsflertals Betænkning af 31. Marts 1914 vedtoges det i Folketinget, at Nævnings Udtagelse skulde ske efter Reglerne i Retsplejeloven af 1909. Lands-tingsudvalget stillede ikke Ændringsforslag paa dette Punkt.

Da der af et Medlem af Udvalget er fremsat Forslag om, at Nævnings Udtagelse skal ske ved et Udvalg og ikke, som foreslaaet, ved Valg af Kommunalbestyrelserne, og da flere Medlemmer skønner, at en Fastholden ved Lovforslagets Regel om, at Nævninger skal udtages udelukkende af de kommunale Raad, vil møde Modstand i Landstinget og saaledes maaske blive bestemmende for Lovforslagets Skæbne, er Udvalget under Samvirken med Justitsministeren enedes om, at Nævnings Udtagelse til Grundlisten sker ved et Udvalg paa 5 Medlemmer, dog saaledes, at det bliver Landsrettens Formand og ikke, som efter Retsplejeloven af 1909, Overpræsidenten i København og Amtmændene, der vælger 1 Medlem i hver Kommune til fornævnte 5 Mands Udvalg. De øvrige 4 Medlemmer af Udvalget vælges efter tilsvarende Regler som efter nævnte Lov. Efter den Regel, som ved Ændringsforslaget til § 73 nu bringes i Forslag, bliver det Domsmagten og de kommunale Raad i Forening og ikke delvis Myndigheder i Administrationen, der udtager Nævninger.

Ændringsforslagene Nr. 4 og 7 til § 74 er nærmest af formel Natur.

Ved Ændringsforslagene Nr. 14—16 a. til § 85 genoptages nogle videregaaende Udskydningsregler end efter Lovforslaget. Ogsaa disse Ændringsforslag er foreslaaede under den Forudsætning, at Hovedændringsforslaget til § 73 vedtages.

Da det kan forekomme, at der holdes Transsauktion over udlagt Løsøre af ringe Værdi, stiller Udvalget Ændringsforslag Nr. 17 til § 544, hvorved det tilsigtes at begrænse Pligten til Avertering om Transsauktion over udlagt Løsøre.

§ 778 indeholder bl. a. Bestemmelse om, at den, der har været anholdt uden Grund, kan kræve Opregnsning ved Erklæring af Politimesteren om, at Anholdelsen har været ugrundet og ufor-skyldt. Da flere af Udvalgets Medlemmer stærkt har betonet Betydningen af, at saadan Erklæring afgives hurtigst muligt, og da hele Udvalget deler denne Opfattelse, stiller dette Ændringsforslag Nr. 18 til til § 778. Ændringsforslag Nr. 19 til samme Paragraf er nærmest en sproglig Rettelse.

Den Lovforslaget vedføjede *Table over By- og Herredsretskredsene* foreslaas det at ændre paa ganske faa Punkter. Ændringsforslag Nr. 20 er kun en Omredaktion af Tavlen Nr. 16. Hensigten med dette Ændringsforslag er den at tilkendegive, at Udvalget har tænkt sig Skelskør som Hovedtingsted for nævnte Retskreds.

Ved Ændringsforslag Nr. 21 foreslaas det at forene Hids Herred med Silkeborg Købstad og Birk til 1 Retskreds, hvorved et ofte fremsat Ønske af Beboere i Hids Herred imødekommes.

Med Ændringsforslagene Nr. 22 og 23 er forbundet den Tanke at imødekomme et af vedkommende næret Ønske om at bevare Hornslet som Hovedtingsted.

Da et Flertal af vedkommende kommunale Raad i Børglum Herred har udtalt sig imod at faa Hovedtingsted i V. Brønderslev og for at bevare Hovedtingsted i Hjørring, stiller Udvalget Ændringsforslag Nr. 24.

Ændringsforslag Nr. 25 er stillet som Følge af, at Hids Herred foreslaas sammenlagt med Silkeborg m. m. til 1 Retskreds.

Som Følge af Ændringsforslagene Nr. 21 og 25 foreslaar Udvalget en Omlægning af Politikredsene, for saa vidt angaar *Table over Politikredsene*, Nr. 38 og 57, derfor stilles Ændringsforslagene Nr. 26 og 27.

Følgen af samtlige Ændringer i Tavlerne over Retskredsene og Politikredsene som herved bringes i Forslag, vil, hvis samtlige disse Ændringsforslag vedtages

blive, at der skal ansættes en Dommer mere end efter det af Justitsministeren forelagte Forslag.

Der er indenfor Udvalget divergerende Meninger om, hvorvidt man ved denne eller hin Enkeltbestemmelse just har truffet det rette og bedste. Udvalget er dog enig om, at Gennemførelsen af dette Lovforslag vil betyde et væsentligt Fremskridt og bringe dansk Retspleje paa Højde med Retsplejeordningen i de Lande, der er naaet længst frem paa dette Omraade. Særlig vil dette naas, naar Retsplejeloven faar sit tilstrængte og meget ønskelige Supplement ved en Reform af Straffeloven. Ogsaa Auktionslovgivningen bør efter Udvalgets Mening reformeres.

I Henhold til det foran anførte indstiller Udvalget til Folketinget at vedtage nærværende Forslag til Lov om Rettens Pleje med de af Udvalget foreslaaede Ændringer.

Et *Mindretal* (Lillelund, Markvorsen, Emil Petersen, Pinstруп og L. Rasmussen [Ribe Amts 4de Valgkreds]), som i øvrigt deltager i Udvalgets Indstilling, har, ligesom da denne Sag i 1914 sidst var til Behandling i Folketinget, søgt at vinde Stemning i Udvalget for, at Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 snarest muligt sættes i Kraft, thi denne Lov indeholder saa betydelige Fremskridt og afhjælper saa væsentlige Mangler ved den gældende Retsplejeordning, at det synes uforsvarligt at forholde Befolkningen de Fremskridt paa Retsplejens Omraade, som nævnte Lov utvivlsomt indeholder.

Da Mindretallet imidlertid ikke i Udvalget har faaset Tilslutning til sit Standpunkt i saa Henseende, hverken fra andre Partier eller hos Justitsministeren, finder man det ønskest nu igen — som i Samlingen 1913—14 — at stille Ændringsforslag om, at Lov om Rettens Pleje af 26. Marts 1909 skal træde i Kraft inden en vis kort Frist. Ved at undlade at stille saadant Ændringsforslag vil Mindretallet dog ikke have sin fremtidige Stilling til Udvalgenes Betænkninger m. m.

nævnte Lovs eventuelle Ikrafttræden præjudiceret.

Skulde det heller ikke lykkes i denne Rigsdagssamling at tilendebringe Forhandlingerne om en Retsreform paa det nu foreliggende Grundlag: at Retsplejeloven af 1909 revideres og suppleres, inden denne endnu er prøvet, forbeholder Mindretallet sig fremdeles at virke for, at den allerede vedtagne og stadfæstede Retsplejelov af 1909 sættes i Kraft, hvorefter der da vil være Anledning til at ændre og supplere denne i Henhold til de Erfaringer, som maatte blive vundet ved dens Anvendelse.

Mindretallet ønsker meget et endeligt Resultat af de langvarige Forhandlinger om en ny og bedre Retsplejeordning og fralægger sig ethvert Medansvar for en yderligere Forhaling eller Udsættelse af denne Sags Afgørelse.

Et *Mindretal* (Markvorsen og Pinstруп) billiger ikke, at Landsrettens Formand efter de stillede Ændringsforslag skal udnævne det ene Medlem af det 5-Mands Udvalg, som i hver Kommune skal udpege Nævninger. Man mener, at Landsrettens Formand kun kan udføre dette Hverv paa en rent formel Maade, da han umulig kan have det fornødne Kendskab til de mange Kommuners Beboere.

Man vilde have foretrukket at sætte Amsraadet ind i nævnte Formands Sted, men har ikke stillet Ændringsforslag herom, fordi der ikke fra andre Sider har kunnet opnaas Tilslutning hertil.

Mindretallet maa beklage, at Justitsministeriet, trods given Anledning, ikke i Aar saa lidt som i 1914 har indhentet de kommunale Organisationers og Amsraadenes Erklæring over hele denne Omlægning af Rets- og Politikredse, der griber saa dybt ind i Befolkningens daglige Liv og Virksomhed.

Ligeledes vilde det have været ønskeligt, om Udvalget havde faaset nogen Klarhed over og Indflydelse paa, hvor de forskellige Hovedkontorer for Rets- og Politikredsene skal være.

Endelig vil Mindretallet ikke undlade

at hævde den Mening, at de anslaaede Merudgifter ikke vil slaa til. Dette gælder baade dem, der skal udredes een Gang for alle, men da navnlig den aarlige Udgiftsforegelse.

Til B. Nr. 24. Forslag til Lønningslov for forskellige af de i Lov om Rettens Pleje omhandlede Embeds- og Bestillingsmænd.

Udvalget stiller ikke Ændringsforslag til de i Lovforslaget foreslaaede Lønssatser eller øvrige Bestemmelser, der i det hele er i Overensstemmelse med det Lovforslag om samme Emne, som Folketinget vedtog 1914. Kun foreslaar man, at der kun bliver 2 Lønningsklasser for Politimestre, ligesom der kun er foreslaaet 2 Lønningsklasser for Dommere.

Derimod har det været Udvalget magtpaaliggende under Hensyn til Lønningsudvalgets Skrivelse af 18. Marts 1914 at foreslaa Ændringer i de Lovforslaget vedføjede Tavler A., B., C. og D., saaledes at der kommer et mere ligeligt Forhold mellem Antallet af Dommere og Politimestre i 1ste og 2den Lønningsklasse.

Til C. Nr. 25. Forslag til midlertidig Lov om offentlige Auktioner, der ikke er Tvangsauktioner.

Udvalget indstiller, at Lovforslaget vedtages uændret.

Til D. Nr. 26. Forslag til Lov om Retsafgifter i Domssager m. m.

Udvalget indstiller, at Lovforslaget vedtages uændret.

Til E. Nr. 27. Forslag til Lov om Udgifterne i Strafferetsplejen.

Der har indenfor Udvalget været Meningsforskel om, hvorvidt de i Forslag til Lov om Rettens Pleje, § 108, omhandlede Medhjælpere ved Paatalemyndigheden i

København burde lønnes af Staten eller af Københavns Kommune. Ved Ændringsforslag til § 3 stilles Forslag om, at Københavns Kommune godtgør Staten Halvdelen af Lønningerne til de her nævnte Politifuldmægtige (jfr. Ændringsforslag Nr. 16 b til Lovforslaget om Rettens Pleje).

Udvalget har haft *Samraad* med Justitsministeren om, at Staten yder Amts- og Købstadkommunerne Tilskud til Tilvejebringelse af Arresthuse og Retslokaler m. v. for Underretskredsene.

Til F. Nr. 28. Forslag til Lov om Tilvejebringelse af Lokaler for Østre Landsret, Sø- og Handelsretten i København og Københavns Byret m. m.

Udvalget indstiller, at Lovforslaget vedtages uændret.

Til G. Nr. 29. Forslag til Lov om Indbetaling i Statskassen af en Del af Politikassernes Midler.

Udvalget undtagen Ellinger stiller 2 Ændringsforslag til nærværende Lovforslag. Ændringsforslag Nr. 1 til § 1 gaar ud paa at ændre 1913 til 1914. Ændringsforslag Nr. 2 til § 3 gaar ud paa, at Lovens Ikrafttræden gøres afhængig af, at Loven om Rettens Pleje træder i Kraft samtidig.

Udvalget undtagen Ellinger indstiller, at Forslaget vedtages med de foreslaaede Ændringer.

Udvalget har haft *Samraad* med Justitsministeren om en Fordeling af Politikassernes Midler.

Til Udvalget har endvidere været henvist Forslag til midlertidig Lov om nogle Forandringer i Strafferetsplejen. Da man forudsætter, at Lov om Rettens Pleje snart træder i Kraft, er Interessen for en stykkevis Reform af Strafferetsplejen trængt noget tilbage. Udvalget gør derfor for Tiden ingen Indstilling.

Ændringsforslag.

Til A. Nr. 23. Forslag til Lov om Rettens Pleje.

Af Udvalget:

Til § 17.

1) I 3die Stykke udgaar 2det, 3die og 4de Punktum.

Til § 72.

2) I 1ste Stykke, 3die Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „det i § 73 nævnte Udvalg“, og i samme Stykke, 4de Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „Udvalgets“.

Til § 73.

Paragraffen affattes saaledes:

3) „Blandt de Personer, der er opførte paa Folketingsvalglisten og opfylder de øvrige i §§ 69 og 70 foreskrevne Betingelser, udvælges aarlig et Antal, der anses for særlig egnede og værdige til Nævningshvervet, nemlig i København 1,200 og 200 Suppleanter, begge Klasser fordelte af Magistraten paa Stadens Folketingskredse (Afstemmingskredse) saa nær som muligt i Forhold til Antallet af Folketingsvælgere i hver Kreds, paa Landet i hver Sogneraadskreds 5 (paa Bornholm dog 6) og 2 Suppleanter og i Købstæderne samt i Handelspladserne 1 for hvert fulde Antal af 250 Indbyggere og 1 Suppleant for hvert fulde Antal af 500 Indbyggere, regnet efter den sidst afholdte almindelige Folketælling, dog i alle Tilfælde mindst 5 samt 2 Suppleanter. Valget af disse Personer foretages af Udvalg paa 5 til Kredsen Folketingsvælgere hørende Medlemmer. Udvalgene, der dannes for 4 Aar ad Gangen, bestaar i København for hver Kreds af 1 af Formanden for østre Landsret udnævnt Medlem som Formand, 1 af Byrettens Formand udnævnt Medlem og 3 af Borgerrepræsentationen ved Forholdstalsvalg udvalgte Medlemmer, i Sogneraadskredsen, Købstæderne og Handelspladserne af 1 af vedkommende Landsrets Formand udnævnt Medlem som Formand, 1 af Dommeren (eventuelt den Dommer, som behandler Straffesager) udnævnt Medlem og 3 af

Kommunalbestyrelsen ved Forholdstalsvalg udvalgte Medlemmer. De saaledes udnævnte er pligtige at overtage Hvervet.

De Landdistrikter, som med Hensyn til Fattig- eller Skolevæsen har kommunal Bestyrelse fælles med en Købstad (Lov om Landkommunernes Styrelse af 6. Juli 1867 § 1, Lov om Købstadkommunernes Styrelse af 26. Maj 1868 § 15), henregnes i den heromtalte Henseende til Købstaden.

De i 1ste Stykke, 1ste Punktum, omhandlede Valg foregaar i lukkede Møder. Saafremt der ikke i det første Møde opnaas Enighed mellem Udvalgets Medlemmer om Valget af det fornødne Antal Personer, afholdes en senere Dag et nyt Møde, hvor ethvert Medlem da kan forlange, at Udvælgelsen foregaar saaledes, at ethvert Medlem udvælger et lige stort Antal, hvorefter et eventuelt overskydende Antal udtages efter Reglerne for Forholdstalsvalg. Medlemmerne af Udvalget skal under Ansvar efter Straffelovens § 139 iagttage Tavsighed om, hvad der foregaar i de lukkede Møder. Meddelelser om, hvem der har bragt de enkelte paa Grundlisten opførte Personer i Forslag eller afgivet Stemme for dem, maa ikke optages i Pressen eller paa anden Maade ske offentlig. Overtrædelse heraf straffes med Bøde fra 100 til 1000 Kr.“

Til § 74.

4) I 1ste Stykke, Linie 3, ændres „Lovene om Valg . . . . 10. Maj 1915 § 8“ til: „Lov om Valg til Rigsdagen af 7. Februar 1901 § 12 — naar Lov Nr. 142 af 10. Maj 1915 er traadt i Kraft, i dennes § 8 —“.

5) I 2det Stykke, Linie 2, ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „Udvalget“.

6) I 4de Stykke, Linie 1—2, ændres „Kommunalbestyrelsen — i København af det i § 73 nævnte Udvalg —“ til: „Udvalget“.

7) I samme Stykke, Linie 2—3, ændres „Lovene om Valg . . . . . 10. Maj 1915 § 10“ til: „Lov om Valg til Rigsdagen af 7. Februar 1901 § 14 — naar Lov Nr. 142 af 10. Maj 1915 er traadt i Kraft, i dennes § 10 —“.

8) I samme Stykke, sidste Linie, ændres „Kommunalbestyrelsen“ til: „Udvalget“.